

Høj tilvækst og flotte slagtekroppe hos 12 måneders krydsningskalve

Den første forsøgsrunde med 12 måneders krydsningskalve er netop gennemført på DKC. Resultaterne viser, at der er et stort potentiale i at producere krydsningskalve, da fodereffektivitet, nettotilvækst og slagtekroppens form er væsentligt bedre for krydsningstyrene i forhold til renrace Holsteintyre. I næste forsøgsrunde vil krydsningskvierne blive slagtet ved 15,9 måneders alderen, og det skal bidrage til at finde produktionsøkonomisk relevante produktionssystemer for krydsningskvierne.

I 2011/12 gennemførte vi et forsøg med krydsningskalve mellem kødrace og malke race på DKC, hvor alle kalve skulle slagtes umiddelbart før 8 måneders alderen. Formålet var at undersøge, om disse krydsningskalve var egnede til at producere højpris kvalitets kalvekød til det europæiske marked. Kvæg slagtet før 8 måneders alderen kategoriseres nemlig som kalvekød i EU regi, og både slagtekrop og biprodukter kan opnå høje afregningspriser. Til trods for en højere afregningspris, slog dette koncept imidlertid ikke an hos slagtekalveproducenterne. Derfor blev det besluttet at gennemføre endnu en serie forsøg med krydsningskalve for at finde en mere optimal slagtealder og vægt og især for at fastlægge foderudnyttelsen for kalvene i aldersintervallet fra 8 til 12 måneder.

Kalvene i første forsøgsrunde

Den første forsøgsrunde med 12 måneders krydsningskalve er netop gennemført på DKC. Der blev indkøbt godt 50 krydsningskalve fra 5 større malkekvægsbesætninger (både DH og Jersey). Der er anvendt de samme to tyre, som blev brugt til produktion af de 8 måneders krydsningskalve. Halvdelen af

krydsningskalvene havde LIM tyren Kl. Oswal som far, mens den anden halvdel havde BLÅ tyren Tornado som far. Der var i alt 4 hold med krydsningskalve mens DH tyrekalve indgik som kontrolhold. Der indgik 10 kalve per hold.

Kalvene blev fodret med malkeerstatning, hør og kraftfoder samt med adgang til kolbemajsensilage før fravæning. Fra fravæning og frem til 4 måneder blev kalvene tilvænnet en fuldfoderration med først 30 % og siden hen 40 % kolbemajsensilage. Registreringer af foderforbrug blev påbegyndt ved 4 måneder.

Tilvækst og fodereffektivitet – 4-8 måneder

Før fravæning voksede kalvene normalt for indkøbte slagtekalve (650 til 800 g/dag for de 5 hold). Som set i forsøget med 8 måneders kalve, voksede DH tyre, DH krydsningskvier og JER krydsningstyre ca. det samme fra 4-8 måneder (ca. 1330 g/dag), mens JER krydsningskvierne var 19 % bagefter, og DH krydsningstyre var 16 % foran. Samtidig var fodereffektiviteten bedst for DH krydsningstyre (4,1 FE/kg tilvækst) og dårligst for JER krydsningskvierne (4,7 FE/kg tilvækst) med de tre

øvrige hold midt i mellem (4,1-4,4 FE/kg tilvækst).

Tilvækst og fodereffektivitet – 8-12 måneder

I aldersintervallet fra 8-12 måneder gik tilvæksten ned på alle 5 hold, og især på kvieholdene, hvor tilvæksten var 26-28 % lavere i forhold til fra 4-8 måneder. Forskellene mellem tyre og kvier blev bibeholdt. Med stigende foderoptagelse i samme periode, blev fodereffektiviteten markant dårligere og nåede for krydsningskvierne op på 7,0-7,2 FE/kg tilvækst mod krydsningstyrenes 5,9-6,3 FE/kg tilvækst. For krydsningsdyrene var DH altid lidt mere effektive end de tilsvarende JER. De renrace DH tyre havde en fodereffektivitet på 6,3 FE/kg tilvækst fra 8-12 måneders alderen. På tværs af alle 5 hold blev fodereffektiviteten ca. 33 % dårligere i aldersintervallet 8-12 måneder i forhold til 4-8 måneder. Senere vil vi også opgøre fodereffektiviteten i 2-måneders intervaller.

Gode resultater med krydsningskalvene

Fodereffektiviteterne præsenteret her er baseret på bruttotilvæksten hos kalvene. Såfremt fodereffektiviteten i stedet opgøres per kg slagtekrop, altså som en netto-fodereffektivitet, så bliver værdierne for krydsningskalvene relativt bedre, da deres slagteprocent er væsentligt højere end for de renrace DH tyre. Faktisk var DH krydsningstyrenes slagteprocent 4 %-enheder højere end de renrace DH tyres (54,5 vs. 50,4 %), og den tilsvarende forskel i nettotilvækst var

hele 27 % (810 vs. 640 g/dag). JER krydsningskvierne nettotilvækst var lavest (540 g/dag), DH krydsningskvier var som for DH tyre (640 g/dag), mens JER krydsningstyre havde en 9 % højere nettotilvækst (700 g/dag) end renrace DH tyre. EUROP kropsform var i gennemsnit 3,6 for DH tyre, 6,4 for de to krydsningskviehold, 7,6 for JER krydsningstyre og 8,2 for DH krydsningstyre. EUROP fedme var ca. 3 for alle 5 hold med tendenser til højere værdier for krydsningskvierne. Kød/talgfarven var 3,0 for alle 5 hold. Med de nuværende afregningspriser indbragte en DH krydsningstyr ca. 2500 kr mere end en DH tyr (8600 vs 6100 kr). JER krydsningstyrene indbragte 1100 kr mere (7200 kr) end DH tyrene, mens DH krydsningskvierne indbragte godt 500 kr mere (6600 kr) og JER krydsningskvierne ca. 700 kr mindre (5400 kr) end DH tyrene.

Stort potentiale i produktion af krydsningskalve

Der er altså et væsentligt potentiale i at producere krydsningskalve, fordi især fodereffektivitet, netto-

tilvækst og slagtekroppens form er væsentligt bedre for krydsningstyrene i forhold til renrace DH Holsteintyre. Da der fortsat forventes produceret både krydsningstyre og krydsningskvier – og på både JER og DH køer – skal der også findes produktionsøkonomisk relevante produktionssystemer for disse krydsningskvier. Det kan tænkes at såvel lavere fodringsintensitet med mindre energirige foderationer, højere slagtealder og/eller inddragelse af billig fodring som fx afgræsning skal indgå i sådanne krydsningskviesystemer. Derfor er det også netop planlagt, at krydsningskvierne fra dette års krydsningsforsøg på DKC først skal slagtes ved knap 16 måneders alderen og efter en forudgående fodring med lavere energiindhold i rationen.

Flere oplysninger

Mogens Vestergaard
Institut for Husdyrvidenskab,
Aarhus Universitet

mogens.vestergaard@anis.au.dk